

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: Vadon termő növények és gyógynövények Halimba környékén Szalai Miklós növénygyűjteménye alapján

A dolgozatot készítő hallgató neve: Szabó-Erdei Veronika

Gyógy- és fűszernövények Felsőoktatási Szakképzés

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Természetvédelmi Biológia Tanszék

Belső témavezető: Dr. Bódis Judit egyetemi docens

Dolgozatomban Halimba környékének vadon termő növényeivel, gyógynövényeivel foglalkozom, a témát a 20. században itt élt dr. Szalai Miklós (1902–1990) esperes növénygyűjteményén keresztül közelítettem meg. Az 1947-től a településen élő plébános közel 1400 darab növényt gyűjtött be 1949 és 1973 között, a gyűjtemény 1314 lapját ma a zirci Bakonyi Természettudományi Múzeumban gondozzák. A Bakonyból gyűjtött edényes növények legnagyobb számú gyűjteménye ez. Szalai Miklós gyógynövényekkel való gyógyításáról, gyógyteakeverékeiről ismert, receptjei alapján hozták forgalomba az első patikában is kapható gyógyteakeverékeket Halimbárium kereskedelmi névvel.

A gyűjtemény adatbázisán keresztül képet kaphatunk a környék flórájáról, a gyűjtés éveiről, a gyűjtési időszakról, a gyűjtés élőhelyeiről. Dolgozatomban ezeket az adatokat elemzem, nem csak a teljes herbáriumi anyag vonatkozásában, hanem gyógynövényekre leszűkítve is.

Az, hogy melyik növény használatos gyógynövényként is a herbáriumból, különböző források alapján eltérő lehet, én Szalai Miklós könyve, a Halimbai füveskönyv alapján dolgoztam.

Az adatok vizsgálata során egyértelmű, hogy az esperes lakóhelye közvetlen közelében, egy 10–15 kilométer sugarú körben gyűjtött, és bár céljai között valószínűleg szerepelt a környék vadon termő gyógynövényeinek felmérése, gyűjtése nem korlátozódott a gyógynövényekre, csupán 20%-a volt a gyűjtött növényeknek gyógynövény.

Az 1314 begyűjtött példány 1154 különböző fajhoz tartozik, csupán 160 ismétlődés fordul elő, tehát a fajokból nagyobb részt csak egy példányt gyűjtött.

A gyűjtemény jelen formájában is egyedülálló, a terület növényállományáról részletes képet ad, érdemes lenne így 70 év távlatából újra megvizsgálni, hiszen a változó éghajlati viszonyok miatt elképzelhető, hogy a terület flórája is változott.